

Protocol entre la Conselleria de Presidència i Administracions Públiques del Govern de les Illes Balears i el Departament de Justícia i Qualitat Democràtica del Govern de la Generalitat de Catalunya en matèria de memòria democràtica

REUNITS

D'una part, la senyora Antònia Maria Estarellas Torrens, consellera de Presidència i Administracions Públiques, nomenada pel Decret 9/2023, de 10 de juliol, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual es disposa el nomenament dels membres del Govern de les Illes Balears, que actua en representació del Govern de les Illes Balears en atribució de les funcions que li confereixen els articles 11.c i 80.4 de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

I, d'una altra, el senyor Ramon Espadaler Parcerisas, conseller de Justícia i Qualitat Democràtica, nomenat pel Decret 134/2024, d'11 d'agost, que actua en representació del Govern de la Generalitat de Catalunya, en virtut de l'autorització conferida per l'Acord del Govern de la Generalitat de 8 d'octubre de 2024.

Els intervinents es reconeixen recíprocament capacitat suficient per subscriure aquest Protocol i

MANIFESTEN

I. El Govern de les Illes Balears i el Govern de la Generalitat de Catalunya comparteixen un compromís ètic i polític comú envers els drets de totes les víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista, en coherència amb les normes de dret nacional i internacional.

II. Els poders públics de les Illes Balears i de Catalunya duen a terme polítiques públiques de memòria democràtica, en aplicació de la normativa respectiva, d'acord amb el que estableix el dret internacional sobre drets humans i els principis de veritat, justícia, reparació i garanties de no repetició.

III. La Llei 10/2016, de 13 de juny, per a la recuperació de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i el franquisme (BOIB núm. 76, de 16-06-2016), i la Llei 10/2009, del 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de fosses comunes (DOGC núm. 5417, de 9-07-2009), palesen un enfocament similar en el tractament públic d'aquesta matèria, atès que ambdues normes regulen, com a eines centrals, un cens de persones desaparegudes, un mapa de fosses i un òrgan tècnic col·legiat per assessorar l'Administració en aquesta temàtica: la Comissió Tècnica de Desapareguts i Fosses (article 8 de la Llei 10/2016, de 13 de juny) i el Comitè Tècnic per a la Recuperació i la Identificació de Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista (article 12 de la Llei 10/2009, del 30 de juny).

<https://vd.caib.es/1730197042855-987230670-1466388340622989533>

IV. El Decret 12/2023, de 10 de juliol, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, atribueix a la Conselleria de Presidència i Administracions Públiques, mitjançant la Direcció General de Relacions Institucionals i de Relacions amb el Parlament, les competències en la localització, identificació i recuperació, en el marc de la Llei 10/2016, de les restes de persones desaparegudes.

V. De conformitat amb l'article 4.3 del Decret 346/2024, de 25 de setembre, de reestructuració del Departament de Justícia i Qualitat Democràtica —en relació amb l'article 36 del Decret 47/2022, de 15 de març, de reestructuració del Departament de Justícia, Drets i Memòria—, correspon a aquest Departament, mitjançant la Direcció General de Memòria Democràtica, proposar les polítiques públiques de recuperació i foment del patrimoni democràtic i de la memòria democràtica; fomentar, a través de convocatòries públiques o mitjançant la signatura de convenis de col·laboració, les iniciatives que, en relació amb l'àmbit de competència de la Direcció General, puguin sorgir de la societat civil, del món acadèmic o del territori, i impulsar i coordinar actuacions en matèria de persones desaparegudes i fosses comunes de la Guerra Civil i la dictadura franquista.

VI. L'article 11 de la Llei 10/2016, de 13 de juny, estableix que el Govern de les Illes Balears signi convenis de col·laboració amb altres comunitats autònomes, amb el Govern espanyol i amb entitats públiques i privades per indagar, localitzar i identificar persones de les Illes Balears desaparegudes violentament per raons ideològiques, polítiques i religioses fora del territori d'aquesta comunitat autònoma.

Al seu torn, en l'àmbit de la Generalitat de Catalunya, l'article 9 de la Llei 10/2009, del 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes, disposa que el departament competent en matèria de memòria democràtica ha d'executar les actuacions establertes per aquesta Llei directament, amb mitjans propis o aliens. A aquest efecte, pot subscriure convenis de col·laboració amb altres administracions públiques o universitats que tinguin entre llurs finalitats estatutàries dur a terme aquest tipus d'activitats, que comptin amb professionals adequats per dur-les a terme i que acreditin la capacitat científica necessària.

VII. Els fets històrics i els lligams de caire cultural, social i lingüístic entre ambdós territoris aconsellen establir un sistema de coordinació i col·laboració entre ambdues administracions, mitjançant els departaments competents, per optimitzar els recursos públics i avançar conjuntament en les polítiques de localització, recuperació i identificació de les restes de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista.

VIII. La costa del Llevant de l'illa de Mallorca va ser l'escenari d'un front de la Guerra Civil. El 16 d'agost de 1936, es va produir el primer desembarcament a Manacor, a l'altura de Cala Anguila, seguit d'altres a Porto Cristo, Cala Petita, Cala Morlanda, Cala Moreia i sa Coma. El centre de decisions del comandament republicà, comandat pel capità Alberto Bayo, es va establir a la finca de sa Punta, a sa Punta de n'Amer. L'expedició republicana va durar 19 dies, fins al reembarcament del 4 de setembre. Durant aquest temps, es van produir baixes de soldats republicans al camp de batalla i l'exèrcit sollevant va capturar i executar milicians catalans. Els milicians que no van aconseguir reembarcar van ser

<https://vd.caib.es/1730197042855-987230670-1466388340622989533>

represaliats. Així mateix, hi va haver baixes en el bàndol sollevat i diversos soldats van ser empresonats i executats.

IX. Com a conseqüència dels fets històrics exposats, hi ha almenys quatre fosses que contenen cossos de soldats morts al camp de batalla o per la repressió: les fosses del riuet de Porto Cristo; la de ses Coves Blanques, a la platja de Porto Cristo; la del cementiri de Son Coletes (inclòs en el cementeri actual de Manacor), i la de la platja de sa Coma, al municipi de Sant Llorenç des Cardassar. En aquestes fosses hi ha un nombre indeterminat de cossos, que poden superar el miler; en bona part, són soldats catalans que van participar en l'expedició del capità Bayo.

X. De conformitat amb l'article 26.k de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, el Govern de la Generalitat de Catalunya ha aprovat la subscripció d'aquest Protocol, mitjançant l'Acord del Govern de 8 de d'octubre de 2024.

Per tot això, les parts es doten d'un protocol que s'ha de regir per les següents:

CLÀUSULES

Primera. Objecte

Aquest Protocol té per objecte efectuar una declaració d'intencions de contingut general de les parts, sense establir compromisos jurídics concrets i exigibles, per tal d'impulsar conjuntament les actuacions següents:

1. Exercir les accions que contribueixin a la reparació, la dignificació i el reconeixement de totes les persones —procedents de les Illes Balears, de Catalunya o d'altres indrets— que van perdre la vida durant els episodis derivats del desembarcament de les tropes republicanes liderades pel capità Alberto Bayo i altres episodis que es van produir durant el període de la Guerra Civil.
2. Efectuar les accions que es puguin determinar a l'hora de documentar, preservar, senyalitzar i contextualitzar amb rigor històric les fosses que contenen els cossos de les persones que van perdre la vida en el context esmentat.
3. Dur a terme les accions oportunes, que es concretaran posteriorment mitjançant els instruments jurídics que corresponguin en cada cas, per divulgar entre la ciutadania el coneixement d'aquells fets històrics i les anàlisis historiogràfiques que se n'han desenvolupat, i transformar els indrets on siguin les restes d'aquelles persones en espais de memòria i reflexió.
4. Col·laborar en les actuacions que l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears dugui a terme en les fosses de la platja de sa Coma i les del riuet i la platja de Porto Cristo, ses Coves Blanques, Son Coletes, Sant Llorenç i Son Servera, d'acord amb la temporització que es determini, en el marc dels programes d'exhumació i d'identificació de persones desaparegudes que desenvolupen ambdues administracions.

<https://vd.caib.es/1730197042855-987230670-1466388340622989533>

Segona. Finançament

Aquest Protocol no comporta cap despesa vinculada a la signatura. No obstant això, en cas que es desenvolupin accions concretes que puguin generar despesa, s'exigeix la tramitació i l'aprovació prèvia del conveni de col·laboració corresponent entre el Govern de les Illes Balears i el Govern de la Generalitat de Catalunya, que ha d'establir el repartiment de les despeses de les iniciatives conjuntes, d'acord amb les disponibilitats pressupostàries de cada administració.

Tercera. Seguiment

1. S'ha de constituir una comissió mixta de seguiment del Protocol per vetllar pel compliment dels objectius i resoldre els dubtes interpretatius i les controvèrsies que puguin sorgir.
2. La comissió l'han d'integrar dos representants de cadascuna de les parts signants d'aquest Protocol i pot ser assistida per un funcionari que es designi per exercir les funcions de secretaria de la comissió. Aquesta comissió de seguiment s'ha de reunir a proposta de qualsevol part.

Quarta. Durada

La durada d'aquest Protocol és de quatre anys d'ençà de la data de la signatura, prorrogable per un període de quatre anys addicionals, que s'ha d'aprovar per escrit abans que acabi el termini de quatre anys del Protocol.

Cinquena. Causes d'extinció

El Protocol s'extingeix per l'expiració del termini de vigència establert o de les seves pròrrogues, segons el que estableix la clàusula quarta.

Així mateix, són causa de resolució anticipada del Protocol:

- a) L'acord unànim de les parts.
- b) La decisió judicial declaratòria de la nul·litat del Protocol.
- c) Qualsevol altra causa distinta de les anteriors establerta per l'ordenament jurídic i que hi sigui aplicable.

I, com a prova de conformitat, les parts signen electrònicament aquest Protocol.

Antònia Maria Estarellas Torrens
Consellera de Presidència
i Administracions Públiques

Ramon Espadaler Parcerisas
Conseller de Justícia
i Qualitat Democràtica

<https://vd.caib.es/1730197042855-987230670-1466388340622989533>

Govern de les Illes Balears

DOCUMENT ELECTRÒNIC

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

1730197042855-987230670-1466388340622989533

ADREÇA DE VALIDACIÓ DEL DOCUMENT

<https://csv.caib.es/concsvfront/view.xhtml?hash=1730197042855-987230670-1466388340622989533>

INFORMACIÓ DELS SIGNANTS

Signant

ANTÒNIA MARIA ESTARELLAS TORRENS

CONSELLERA

CONSELLERIA DE PRESIDÈNCIA I ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Data signatura: 25-11-2024 14:04:34 GMT+0100

"Data signatura" és la data que tenia l'ordinador del signant en el moment de la signatura

Firma amb segell de temps: 25-11-2024 14:04:34 GMT+0100

METADADES DEL DOCUMENT

Nom del document: Protocol_Catalunya.pdf

Data captura: 25-11-2024 14:09:00 GMT+0100

Les evidències que garanteixen l'autenticitat, integritat i conservació a llarg termini del document es troben al gestor documental de la CAIB

Pàgines: 5

Adreça de validació:

<https://csv.caib.es/concsvfront/view.xhtml?hash=1730197042855-987230670-1466388340622989533>

CSV: 1730197042855-987230670-1466388340622989533